

Д.І. Юзик

Національний природний парк "Черемоський"

вул. Федьковича, 35, смт Путила, Путильський район, Чернівецька обл., 59100 Україна

e-mail: muscicapa@ukr.net

ЕКОЛОГО-ФАУНІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОРНІТОФАУНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ЧЕРЕМОСЬКИЙ" ТА ОКОЛИЦЬ

Екологічна група, ландшафтно-генетичний фауністичний комплекс, орнітофауна, НПП "Черемоський"

ЕКОЛОГО-ФАУНІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОРНІТОФАУНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ЧЕРЕМОСЬКИЙ" ТА ОКОЛИЦЬ. Д.І. Юзик. – Дослідження орнітофауни НПП "Черемоський" та околиць проведено у 2015–2018 роках. Орнітофауна нараховує 67 видів, що належать до 11 рядів та 29 родин. Абсолютну більшість становлять гніздові птахи – 64 види (95,5%), з них 31 залишаються зимувати (46,3%), 2 (3,0%) – залітні, 1 (1,5%) – пролітні. Усі види птахів класифіковані за екологічними групами, ландшафтно-генетичними фауністичними комплексами та характером перебування.

ЭКОЛОГО-ФАУНИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОРНИТОФАУНЫ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА "ЧЕРЕМОСКИЙ" И ОКРЕСТНОСТЕЙ. Д.И. Юзык. – Исследования орнитофауны НПП "Черемоский" и окрестностей проведены в 2015–2018 годах. Орнитофауна насчитывает 67 видов, принадлежащих 11 отрядам и 29 семействам. Абсолютное большинство составляют гнездящиеся птицы – 64 вида (95,5%), из них 31 остаются на зимовку (46,3%), 2 (3,0%) – залетные, 1 (1,5%) – пролетные. Все виды птиц классифицированы по экологическим группам, ландшафтно-генетическим фаунистическим комплексам и характеру пребывания.

ECOLOGICAL AND FAUNISTIC ANALYSIS OF AVIFAUNA OF THE NATIONAL NATURE PARK "CHEREMOSKIY" AND SURROUNDINGS. D.I. Yuzyk. – Study of the avifauna of the national nature park "Cheremoskiy" and surroundings was carried out in 2015–2018. Avifauna of the park consists of 67 species belonging to 11 orders and 29 families. Nesting birds are the absolute dominants – 64 species (95,5%), including 31 species are wintering (46,3%), 2 (3,0%) are stray and 1 (1,5%) are migrating. All bird species are classified by environmental groups, landscape-genetic faunistic complexes and the nature of stay.

Національний природний парк "Черемоський" (далі – Парк) розташований у Путильському районі Чернівецької області на площі 7117,5 га, вкритій лісом. За фізико-географічним районуванням територія Парку належить до північної частини Буковинських Карпат в межах Чорнодільського кристалічного середньогір'я (Природа ..., 1978). Згідно з зоогеографічним районуванням Парк розташований у межах гірсько-лісової ділянки Карпатського району (Щербак, 1988).

Фауна птахів Парку досліджена недостатньо та потребує уточнення (Скільський, 2001, 2002; Фауна ..., 2015; Годованець, 2016; Тварини ..., 2016). З відомих нам наукових праць з досліджуваної території більшість присвячені особливостям екології окремих видів птахів (Скільський, Клітін, 2002; Скільський, Хлус, 2004), решта охоплюють околиці НПП "Черемоський" (Матеріали ..., 1993; Скільський, 2002), інші території Чернівецької області (Гузій, 1994; Скільський, 1998), сусідні області (Фауна ..., 1995; Киселюк, 1996), Буковину (Скільський, Бучко, Годованець, 2003; Горбань, Скільський, 2016) та Карпатський регіон України в цілому (Владышевский, 1975; Островский, 1969, Островський, 1970, 1973а, б, 1974а, б; Татаринів, 1973; Скільський, Клітін, 2003; Бумар, Горбань, Стефурак, 2004).

Еколого-фауністичну характеристику фауни птахів наведено іншими дослідниками на прикладі Чорноморського заповідника (Ардамацкая, Семенов, 1977), регіонального ландшафтного парку "Кінбурнська коса" (Редінов, Петрович, 2008), парку ім. Горького та Журавлівського гідропарку у м. Харків (Чаплигіна, 2010а, б) і трансформованих ландшафтів Північно-Східної України (Чаплигіна, Савинська, 2011; Чаплигіна, 2015). Зважаючи на те, що у зазначеному регіоні еколого-фауністичний аналіз орнітофауни

попередніми дослідниками не було проведено, нами узагальнені матеріали, зібрані протягом 2015–2018 років, які частково були опубліковані (Юзик, Юзик, 2016а, б, в; Юзик, 2017а, б, в, г, 2018). Завданням дослідження було встановити видовий склад, чисельність і характер перебування птахів на території НПП "Черемоський" та в околицях, їх розподіл за ландшафтно-генетичними фауністичними комплексами та екологічними групами.

Матеріал та методика досліджень

Дослідження проведено у 2015–2018 роках на території НПП "Черемоський" та в околицях переважно в рамках виконання програми "Літопису природи" шляхом маршрутних обліків на постійних маршрутах. Для встановлення характеру перебування птахів на території проводили пошук їх гнізд. Для визначення видового складу птахів використовували бінокль Nikon Aculon A 211 10x50 та цифровий фотоапарат PowerShot SX 510 HS (Canon zoom lens 30-х), надані у рамках виконання природоохоронного проекту "Збереження Карпатських пралісів", впроваджуваного Українським товариством охорони птахів за участі та фінансової підтримки Франкфуртського зоологічного товариства (Німеччина), польовий визначник (Фесенко, Бокотей, 2002) та сучасні методи досліджень (Воинственский, Сабиевский, Севастьянов, 1977; Вергелес, 1994).

Екологічні групи птахів визначено за В.П. Беліком (Белик, 2000). Типи фауни наведено за Б.К. Штегманом (1938) та В.П. Беліком (Белик, 2000).

Результати досліджень та їх обговорення

За період досліджень на території НПП "Черемоський" та в околицях нами виявлено перебування близько 1550 особин птахів із 67 видів (таблиця), які належать до 11 рядів: Ciconiiformes – 2 види, Anseriformes – 1, Falconiformes – 5, Galliiformes – 2, Charadriiformes – 1, Columbiformes – 4, Cuculiformes – 1, Apodiformes – 1, Caprimulgiformes – 1, Piciformes – 4, Passeriformes – 45 (рис. 1) і 29 родин (рис. 2). З них 4 види занесені до Червоної книги України (2009): беркут *Aquila chrysaetos* L., 1758, глушець *Tetrao urogallus* L., 1758, голуб-синяк *Columba oenas* L., 1758 і дятел трипалий *Picoides tridactylus* L., 1758. Наймасовіший ряд – Горобцеподібні (Passeriformes), представлений 17 родинами, серед яких найбільша кількість представників родини В'юркові (Fringillidae) – 20,0%. Із виявлених видів гніздові 64 види, з них 31 залишаються зимувати, 2 – залітні, 1 – пролітний.

Серед виявлених представників орнітофауни наймасовішим у гніздовий період є зяблик *Fringilla coelebs* L., 1758, дещо менше вівчарика-ковалика *Phyloscopus collybita* Vieillot, 1817, горихвістки чорної *Phoenicurus ochruros* Gmelin, 1774 і синиці великої *Parus major* L., 1758.

Еколого-фауністична характеристика орнітофауни НПП "Черемоський" та околиць (2015–2018 роки)

№ з/п	Назва виду	Чисельність, ос.				Екологічна група	Типи фауни	Характер перебування
		2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	<i>Ardea cinerea</i>	-	-	1	-	л	Тр	Прл
2	<i>Ciconia ciconia</i>	3	5	7	<10	д	Лс	Гн
3	<i>Anas platyrhynchos</i>	-	-	1	-	л	Бр	Гн, Зм
4	<i>Pernis apivorus</i>	-	-	1	-	д	Нм	Гн
5	<i>Accipiter nisus</i>	-	-	1	-	д	Дн	Гн, Зм
6	<i>Accipiter gentilis</i>	-	-	1	-	д	Дн	Гн, Зм
7	<i>Buteo buteo</i>	-	1	1	2	д	Дл	Гн
8	<i>Aquila chrysaetos</i>	1	-	-	-	д		Гн, Зм
9	<i>Tetrao urogallus</i>	-	-	1	2	к		Гн, Зм
10	<i>Coturnix coturnix</i>	-	-	2	-	к	Тр	Гн
11	<i>Charadrius dubius</i>	-	-	1	1	л	Тр	Гн

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	<i>Columba palumbus</i>	-	-	-	2	д	Лс	Гн
13	<i>Columba oenas</i>	5	1	9	-	д	Лс	Гн
14	<i>Columba livia</i>	-	-	<10	<30	с	Пг	Гн, 3м
15	<i>Streptopelia decaocto</i>	4	-	4	<10	д	Тр	Гн, 3м
16	<i>Cuculus canorus</i>	1	-	1	<10	л/д	Тр	Гн
17	<i>Apus apus</i>	-	-	-	<40	с	Пг	Гн
18	<i>Upupa epops</i>	-	-	-	3	д	Тр	Гн
19	<i>Picus canus</i>	3	1	6	<20	д	Дн	Гн, 3м
20	<i>Dendrocopos major</i>	2	-	-	5	д	Дн	Гн, 3м
21	<i>Dendrocopos minor</i>	2	-	-	-	д	Дн	3л
22	<i>Picoides tridactylus</i>	-	-	-	1	д		Гн, 3м
23	<i>Hirundo rustica</i>	2	1	4	<40	с	Пг	Гн
24	<i>Lullula arborea</i>	-	-	-	2	д	Лс	Гн
25	<i>Motacilla cinerea</i>	2	1	6	<10	с		Гн
26	<i>Motacilla alba</i>	2	<10	9	<40	л	Бр	Гн
27	<i>Lanius collurio</i>	-	-	1	-	д	Лс	Гн
28	<i>Oriolus oriolus</i>	-	-	1	2	д	Нм	Гн
29	<i>Sturnus vulgaris</i>	2	1	3	4	д	Пг	Гн
30	<i>Garrulus glandarius</i>	2	-	5	<10	д	Дн	Гн, 3м
31	<i>Pica pica</i>	3	3	6	<30	д	Дл	Гн, 3м
32	<i>Corvus cornix</i>	5	-	20	<20	д	Лс	Гн, 3м
33	<i>Corvus corax</i>	3	1	8	<40	д	Бр	Гн, 3м
34	<i>Cinclus cinclus</i>	-	1	3	2	л		Гн, 3м
35	<i>Sylvia atricapilla</i>	-	1	-	2	д	Нм	Гн
36	<i>Sylvia curruca</i>	-	-	-	<10	д	Нм	Гн
37	<i>Phylloscopus collybita</i>	-	4	<10	<50	д	Нм	Гн
38	<i>Phylloscopus trochilus</i>	2	2	<10	<10	д	Нм	Гн
39	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	-	-	-	1	д	Нм	Гн
40	<i>Regulus regulus</i>	-	-	-	1	с	Гт	Гн, 3м
41	<i>Muscicapa striata</i>	-	-	1	-	д	Нм	Гн
42	<i>Ficedula albicollis</i>	-	1	1	7	д	Нм	Гн
43	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	-	1	2	-	с	Нм	Гн
44	<i>Phoenicurus ochruros</i>	3	10	<20	<50	с	Пг	Гн
45	<i>Erithacus rubecula</i>	2	2	2	<40	д	Нм	Гн
46	<i>Turdus pilaris</i>	6	6	<30	<40	д	Бр	Гн, 3м
47	<i>Turdus merula</i>	-	1	1	<10	д	Нм	Гн
48	<i>Turdus philomelos</i>	-	1	8	<40	д	Нм	Гн
49	<i>Cyanistes caeruleus</i>	2	2	9	5	д	Нм	Гн, 3м
50	<i>Parus montanus</i>	1	1	-	-	д	Бр	Гн, 3м
51	<i>Parus palustris</i>	-	-	1	3	д	Дн	Гн, 3м
52	<i>Parus ater</i>	6	4	10	<30	д	Бр	Гн, 3м
53	<i>Parus major</i>	<10	20	<50	<40	д	Нм	Гн, 3м
54	<i>Sitta europaea</i>	4	-	2	2	д	Дн	Гн, 3м
55	<i>Certhia familiaris</i>	-	-	-	1	д	Дн	Гн, 3м
56	<i>Passer domesticus</i>	1	-	1	-	с	Пг	Гн, 3м
57	<i>Passer montanus</i>	6	3	<20	<30	с	Пг	Гн, 3м
58	<i>Fringilla coelebs</i>	2	4	<50	<100	д	Нм	Гн
59	<i>Serinus serinus</i>	-	2	2	-	д		Гн
60	<i>Spinus spinus</i>	5	-	<40	<30	с	Гт	Гн, 3м
61	<i>Chloris chloris</i>	1	1	4	<10	д	Лс	Гн
62	<i>Carduelis carduelis</i>	2	-	<20	<10	д	Лс	Гн, 3м

Закінчення таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
63	<i>Pinicola enucleator</i>	-	7	-	-	д		Зл
64	<i>Loxia curvirostra</i>	-	-	1	-	д		Гн, Зм
65	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	7	<20	7	с	Гт	Гн, Зм
66	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1	4	-	д	Дн	Гн, Зм
67	<i>Emberiza citrinella</i>	-	1	1	4	д	Лс	Гн
Разом	<96	<108	<433	<911				

Примітки: **Типи фауни:** Неморальний (Нм), Пустельно-гірський (Пг), Бореальний (Бр), Лісостеповий (Лс), Тропічний (Тр), Прадавній-неморальний (Дн), Прадавній лісостеповий (Дл), Гірсько-тайговий (Гт);

Екологічна група: дендрофіли (д), склерофіли (с), кампофіли (к), лімнофіли (л);

Характер перебування: Гн – гніздиться, Зм – зимуючий, Зл – залітний; Прл – пролітний.

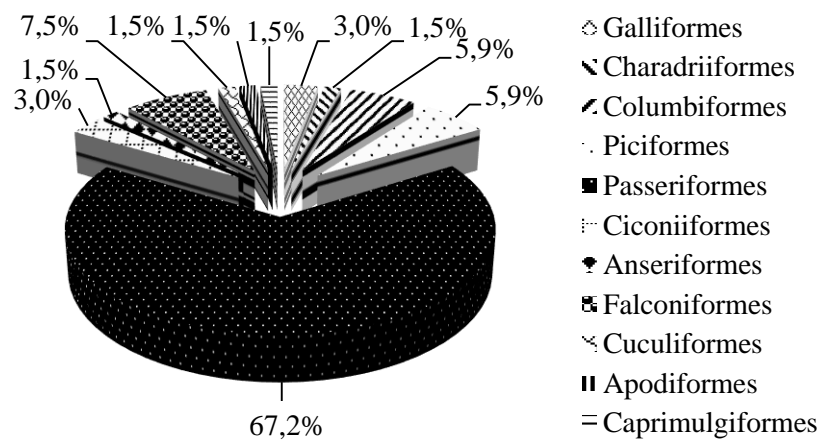

Рис. 1. Таксономічна структура орнітофауни НПП "Черемоський" та околиць (2015–2018 роки)

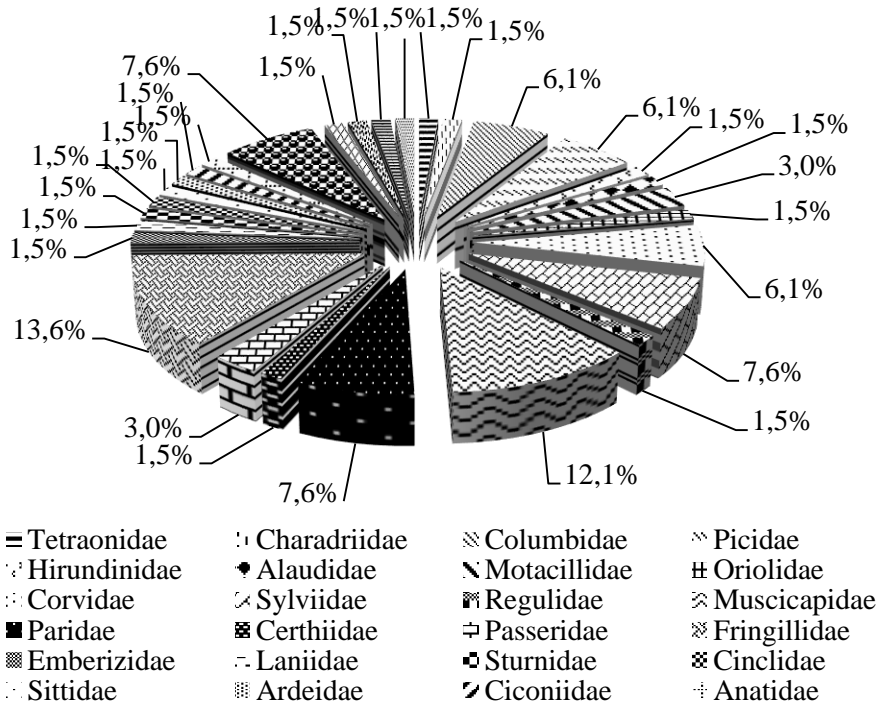

Рис. 2. Співвідношення родин птахів в орнітофауні НПП "Черемоський" та околиць (2015–2018 роки)

Фауна птахів НПП "Черемоський" та околиць є різноманітною за походженням. На території Парку переважно трапляються види-неморали (27,1%), дещо менше представників прадавньо-неморального (16,9%), лісостепоного (15,3%), пустельно-гірського (11,9%), тропічного та бореального (по 10,2%) типів фауни. Невелика кількість видів належить до гірсько-тайгового (5,1%) та прадавнього лісостепоного (3,4%) типів фауни (рис. 3).

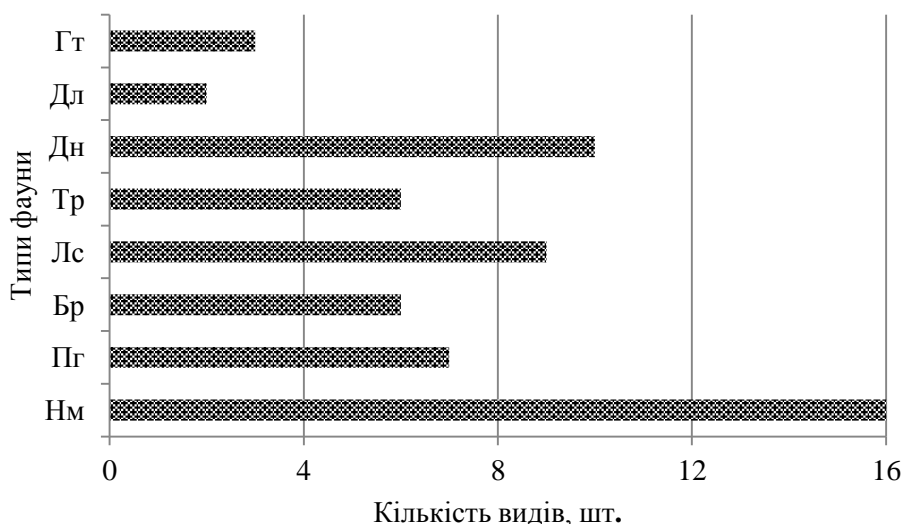

Рис. 3. Розподілення орнітофауни НПП "Черемоський" та околиць за ландшафтно-генетичними фауністичними комплексами за В.П. Бєліком (Бєлик, 2000). Скорочення наведені у примітці до таблиці 1.

Серед екологічних груп домінують птахи-дендрофіли (72,1%). 16,2% птахів є склерофілами, менше лімнофілів – 8,8% та кампофілів – 2,9% (рис. 4).

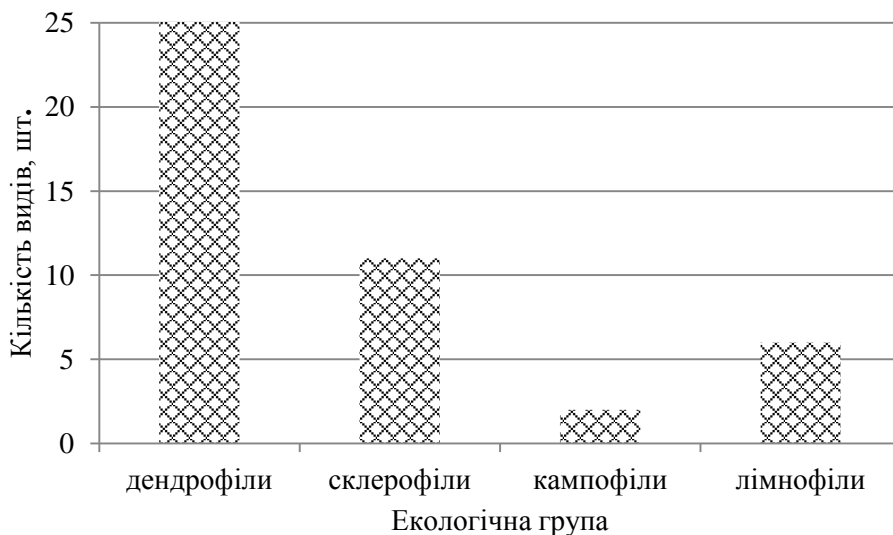

Рис. 4. Еколого-фауністична характеристика орнітофауни НПП "Черемоський" та околиць (2015–2018 роки)

Висновки

Отже, за період досліджень на території НПП "Черемоський" та в околицях зареєстровано 67 видів птахів, що належать до 11 рядів та 29 родин. Найбільша кількість гніздових птахів – 64 види (95,5%), з них 31 (46,3%) залишаються зимувати; 2 (3,0%) – залітні, 1 (1,5%) – пролітні.

За розподілом птахів у НПП "Черемоський" та околиць за 8 ландшафтно-генетичними фауністичними комплексами, найбільш широко представлені птахи неморального комплексу – 27,6% (16 видів).

Птахи НПП "Черемоський" та околиць розподілені на 4 екологічні групи: дендрофіли (49 видів), склерофіли (11), лімнофіли (6) та кампофіли (2).

До багаточисельних видів належать дендрофіли – 14,9%, в той час як частка лімнофілів та склерофілів помітно нижча – 6,0% та 1,5% відповідно. Критично низьку чисельність (1–10 ос.) мають 29 видів, відносно стабільний статус – 23 види.

Подяки

Автор висловлює подяку за допомогу у зборі матеріалу А.В. Юзику та В.О. Гребенщикову.

- Ардамацкая Т. Б., Семенов С. М. Эколого-фаунистический очерк птиц района Черноморского заповедника. *Вестник зоологии*, 1977. № 2. С. 18–43.
- Белик В. П. Птицы степного Придонья: Формирование фауны, ее антропогенная трансформация и вопросы охраны. Ростов-на-Дону: Изд-во РГПУ, 2000. 376 с.
- Бумар Г. В., Горбань І. М., Стефурак І. Л. До поширення трипалого дятла в Україні. *Беркут*. 2004. Т. 13, вип. 2. С. 298–299.
- Вергелес Ю. И. Количественные учеты населения птиц: обзор современных методов. *Беркут*, 1994. Т. 3, вип. 1. С. 43–48.
- Владышевский Д. В. Украинские Карпаты. *Тетеревиные птицы (размещение запасов, экология, использование и охрана)*. Москва : Наука, 1975. С. 233–240.
- Воинственский М. А., Сабиневский Б. В., Севастьянов В. И. Прогнозирование орнитологической обстановки. *Методы изучения миграции птиц*. Москва, 1977. С. 201–207.
- Годованець Б. Й. Проблеми охорони тетерука (*Tetrao tetrix*) в Українських Карпатах. *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : мат-ли III Міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 травня 2016 р. м. Чернівці). Чернівці, 2016. С. 108–111.
- Горбань І. М., Скільський І. В. Про необхідність моніторингу популяцій глушця (*Tetrao urogallus*) і тетерука (*Tetrao tetrix*) в Українських Карпатах. *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : мат-ли III Міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 травня 2016 р. м. Чернівці). Чернівці, 2016. С. 23–26.
- Гузій А. І. Особливості гніздового і осінньо-міграційного населення птахів дубово-букових лісів Буковини. *Беркут*. 1994. Т. 3, вип. 1. С. 3–8.
- Киселюк О. І. До питання про чисельність оляпки та гірської пліски в Карпатах. *Заповідна справа в Україні*. 1996. Т. 2. С. 49–50.
- Матеріали по рідкісних і малочисельних видах птахів Північної Буковини / Б. Й. Годованець та ін. *Беркут*. 1993. Т. 2. С. 47.
- Островский А. И. Численность и распространение тетеревиных в Карпатах. *Орнитология в СССР* : мат-лы (тезисы) Пятой Всесоюзной орнитол. конф. Ашхабад, 1969. Кн. 2. С. 474–476.
- Островський А. Й. Чисельність та розповсюдження тетерукових в Карпатах. *Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів УРСР* : мат-ли конф. молодих учених, присвяч. 100-річчю від дня народження В. І. Леніна. Київ : Наук. думка, 1970. С. 191–192.
- Островский А. И. Некоторые материалы к размножению карпатского глухаря (*Tetrao urogallus* L.). *Вестник зоологии*. 1973а. № 4. С. 21–24.
- Островский А. И. Особенности размножения глухаря в Карпатах. *Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР* : мат-лы Второй науч.-произв. конф. Киев, 1973б. С. 316–318.
- Островский А. И. Некоторые особенности карпатской популяции глухарей. *Матер. VI Всесоюз. орнитол. конф.*, 1–5 февраля 1974 года. Москва : Изд-во Московск. ун-та, 1974а. Ч. 2. С. 96–97.
- Островский А. И. Факторы, влияющие на численность глухарей Украинских Карпат. *Матер. VI Всесоюзной орнитол. конф.*, 1–5 февраля 1974 года. Москва : Изд-во Московск. ун-та, 1974б. Ч. 2. С. 288–289.
- Природа Чернівецької області / під ред. К. І. Геренчука. Львів : Видавниче об'єднання "Вища школа", 1978. 160 с.
- Равкин Ю. С. К методике учета птиц в лесных ландшафтах. *Природа очагов клещевого энцефалита на Алтае (Северо-Восточная часть)*. Новосибирск : Наука, 1967. С. 66–75.
- Равкин Ю. С., Доброхотов Б. П. К методике учета птиц лесных ландшафтов во внегнездовое время. *Организация и методы учета птиц и вредных грызунов*. Москва : Наука, 1963. С. 130–136.

- Редінов К. О., Петрович З. О. Орнітофауна регіонального ландшафтного парку "Кінбурнська коса" в гніздовий період. *Заповідна справа в Україні*. 2008. Т. 14, вип. 2. С. 63–67.
- Скільський І. В. Фауна та населення птахів Регіонального ландшафтного парку "Чернівецький" (на прикладі його північної частини). *Заповідна справа в Україні*. 1998. Т. 4, вип. 2. С. 41–47.
- Скільський І. В. Нові знахідки "червонокишечних" видів птахів у межах Буковинських Карпат. *Беркут*. 2001. Т. 10, вип. 1. С. 115–116.
- Скільський І. В. Знахідки рідкісних і малочисельних видів птахів на Буковині. *Беркут*. 2002. Т. 11, вип. 2. С. 260–268.
- Скільський І. В., Бучко В. В., Годованець Б. Й. Особливості поширення й екології малого норця у Карпатському регіоні України. *Беркут*. 2003. Т. 12, вип. 1–2. С. 57–65.
- Скільський І. В., Клітін О. М. Особливості живлення звичайного канюка на Буковині. *Беркут*. 2002. Т. 11, вип. 2. С. 266–268.
- Скільський І. В., Хлус Л. М. Особливості трофічних зв'язків гірської пліски в Чернівецькій області. *Беркут*. 2004. Т. 13, вип. 1. С. 98–102.
- Татаринів К. А. Фауна хребетних заходу України (екологія, значення, охорона). Львів : Вид-во Львівськ. ун-ту, 1973. 259 с.
- Тварини Червоної книги України в Національному природному парку "Черемоський". Скільський І. В., Смірнов Н. А., Юзик А. В., Мелешук Л. І., Юзик Д. І. [наук. ред. І. І. Чорней]. Чернівці : Друк Арт, 2016. 36 с.
- Фауна, населення та особливості гніздової біології птахів філіалу Карпатського заповідника "Долина нарцисів" і його околиць / Б. Й. Годованець та ін. *Заповідна справа в Україні*. 1995. Т. 1. С. 51–56.
- Фауна національного природного парку "Черемоський": загальний огляд / Скільський І. В., Мелешук Л. І., Юзик А. В., Паляниця З. Т., Юзик Д. І. *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень*: мат-ли Другої міжнар. наук.-практ. конф. (24–25 квіт. 2015 р. м. Чернівці). [Наук. ред. Скільський І. В., Юзик А. В.]. М-во екології та природ. ресурсів України, нац. природ. парк "Черемоський" та ін. Чернівці : Друк Арт, 2015. С. 410–431.
- Фесенко Г. В., Бокотей А. А. Птахи фауни України. Київ, 2002. 416 с.
- Чаплиціна А. Б. Еколого-фауністичний аналіз орнітофауни урболандшафтів на прикладі Журавлівського гідропарку м. Харків. *Природничий альманах*. Серія: Біологічні науки. Херсон, 2010а. Вип. 14. С. 187–199.
- Чаплиціна А. Б. Еколого-фауністичний аналіз орнітофауни урболандшафтів на прикладі парку імені Горького, м. Харків. *Біологія та валеологія* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. 2010б. Вип. 12. С. 84–93.
- Чаплиціна А. Б. Еколого-фауністичний аналіз і успішність розмноження дендрофільних птахів на трансформованих територіях Північно-Східної України. *Біологічні студії*. 2015. Т. 9, № 2. С. 133–146.
- Чаплиціна А. Б., Савинська Н. О. Еколого-фауністичний огляд та сучасний стан представників родини Muscicapidae у трансформованих ландшафтах Північно-Східної України. *Екологія птахів: види, сообщества, взаємозв'язки* : тр. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения Н. Н. Сомова. Харьков, 2011. С. 396–415.
- Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. Київ : Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.
- Штегман Б. К. Основы орнитогеографического деления Палеарктики. Фауна СССР. Птицы. Москва–Ленинград : Изд-во АН СССР, 1938. Т. 1, вып. 2. 158 с.
- Щербак Н. Н. Зоогеографическое деление Украинской ССР. *Вестн. зоол.* 1988. № 3. С. 22–31.
- Юзик Д. І. Зустрічі птахів на годівницях поблизу центрального офісу національного природного парку "Черемоський" (сmt Путила, Чернівецька область). *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : мат-ли Четвертої міжнар. наук.-практ. конф. 28–29 квітня 2017 р. / наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик. Міністерство екології та природ. ресурсів України, Нац. природ. парк "Черемоський" та ін. Чернівці : Друк Арт, 2017а. С. 99–102.
- Юзик Д. І. Про зимівлю окремих видів птахів у околицях НПП "Черемоський" (Путильський район, Чернівецька область). *Біологія: від молекули до біосфери* : мат-ли XII Міжнар. конф. молодих науковців. 29 листопада – 1 грудня 2017 р. Харків, 2017б. С. 151–152.
- Юзик Д. І. Просторові аспекти кормодобувної поведінки птахів у синічих зграях в околицях НПП "Черемоський" (сmt Путила, Чернівецька обл.). *Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі* : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф., присв. 80-річчю з нагоди заснування кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2–3 листопада 2017 р. м. Полтава). Полтава, 2017в. С. 205–208.

- Юзик Д. І. Фенологія весняної міграції птахів у Путильському районі Чернівецької області. *Сучасний світ як результат антропогенної діяльності* : мат-ли конф. Мелітополь : Вид-во Мелітопольського держ. педагог. ун-ту імені Богдана Хмельницького, 2017. С. 39–41.
- Юзик Д. І. Матеріали до фенології осінньої міграції птахів околиць національного природного парку "Черемоський". *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : мат-ли П'ятої міжнар. наук.-практ. конф., 19 квітня 2018 р. / наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, А. В. Юзик. Міністерство екології та природ. ресурсів України, Нац. природ. парк "Хотинський" та ін. Чернівці : Друк Арт, 2018. С. 141–142.
- Юзик Д. І., Юзик А. В. До орнітофауни смт Путила та його околиць (Чернівецька область). *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : мат-ли III Міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 травня 2016 р. м. Чернівці). Чернівці, 2016а. С. 297–299.
- Юзик Д. І., Юзик А. В. Орнітологічні спостереження поблизу Перкалабського природоохоронного науково-дослідного відділення національного природного парку "Черемоський". *Біологія: від молекули до біосфери* : тези доп. XI Міжнар. конф. молодих учених (29 листопада – 2 грудня 2016 р. м. Харків). Харків : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016б. С. 154–155.
- Юзик Д. І., Юзик А. В. Цікавий випадок гніздування горихвістки чорної (*Phoenicurus ochruros*) у смт. Путила (Чернівецька область). *Збереження біологічного і ландшафтного різноманіття як складова екологічного та патріотичного виховання населення України* : мат-ли наук.-практ. конф. (7–8 липня 2016 р.). 2016в. С. 274–276.

Рекомендує до друку
В.С. Гавриленко